

Dr. phil. Jiřina Prekopová
(*1929)

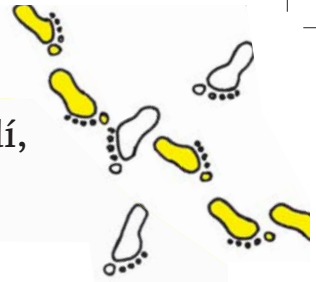

Jsem psycholožka, učitelka a také spisovatelka, protože jsem napsala 25 knih, které byly přeloženy do 25 jazyků. Pomáhám dětem, které to mají složité se svými rodiči, a také rodičům, kteří to mají složité se svými dětmi. Vyvinula jsem terapii pevným objetím pro léčení vztahů v rodině a „Školu lásky“, kterou učím téměř po celém světě.

Jak to, že jsou vykopávky pravěkých lidí, když první lidé byli Adam a Eva?

Sabina, 10 let

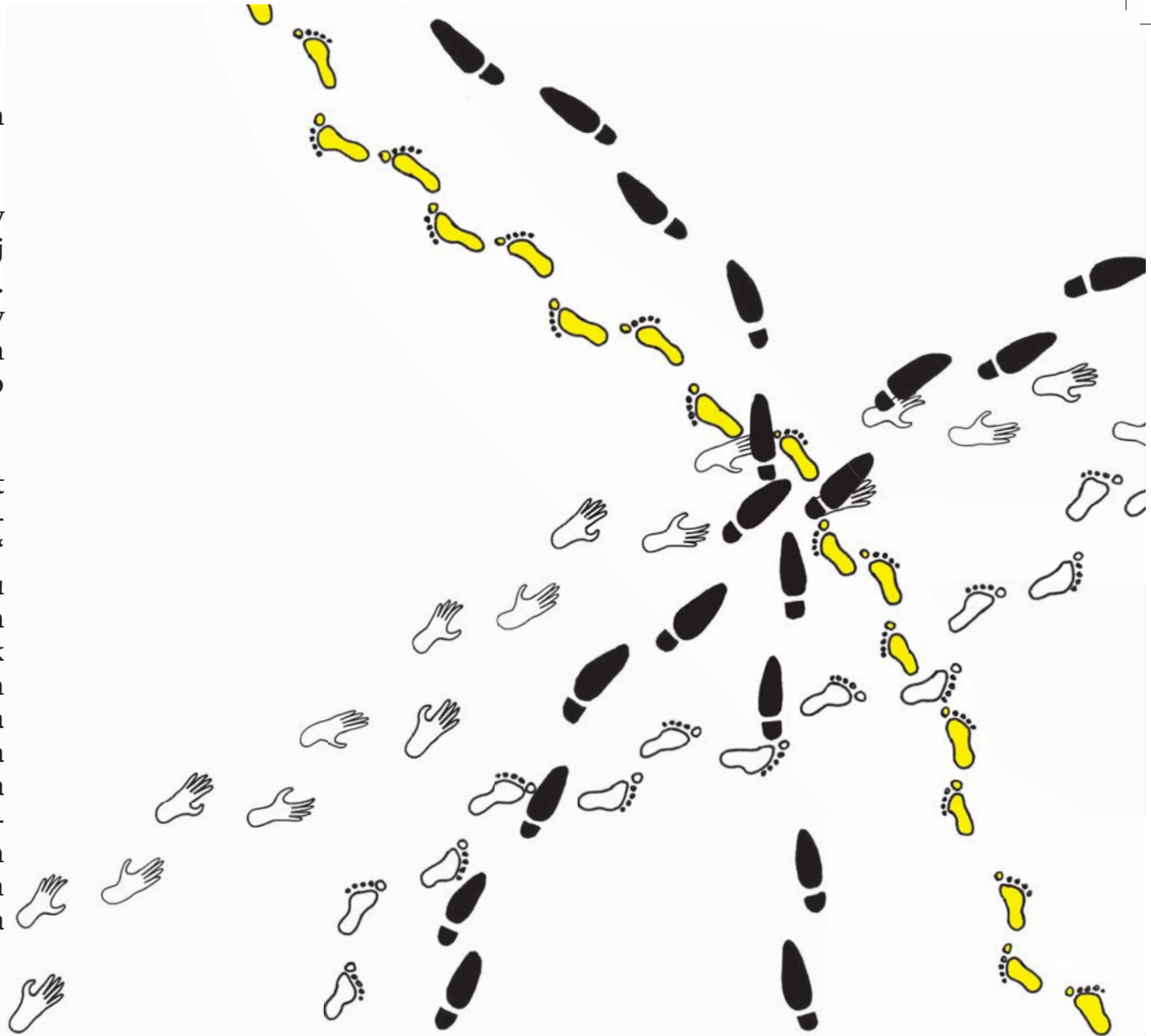
Vykopávky pravěkých lidí jsou. A jsou pravdivé. Také je určitě pravda, že jsme lidé a že naši rodiče jsou také lidé, stejně jako prarodiče a praprarodiče. Učebnice dějepisu nám popisují dějiny našich praprarodičů a praprapředků, až třeba krále Karla IV. a dál a dál do minulosti, až do časů Ježíše Krista a ještě před ním do časů egyptských pyramid, pak do časů prvních zemědělců a dál a dál, k pravěkým lidem, lovcům a sběračům a jejich malbám na stěnách jeskyní, které obývali, a ještě dál k jejich dávným předkům, k pravěkým lidem. Čím dále do minulosti, tím je informací a stop méně a méně. Tu a tam soška, pazourkový pěstní klín, a pak už jen občas kosti, lebky a zuby. Při pátrání do hluboké minulosti bychom museli jet až do Afriky. Viděli bychom, jak se lebky mění a někde mnoho miliónů let zpátky bychom našli posledního společného předka mezi námi a současně žijícími zvířaty. Pak o mnoho a mnoho stovek miliónů let později bychom mohli pokračovat přes dinosaury, lalokoploutvé ryby až k prvním živým buňkám.

Tolik nám říká biologie a nemáme důvod jí nevěřit. Nevíme zdaleka všechno a asi nikdy vědět nebudeme. V našich vědomostech budou vždy mezery a bílá místa. Je to překvapivé, ale vědci se dnes domnívají, že takto nějak jsme se zde ocitli, naši prapra-

prapředkové a zvířata mají společný původ! A teď co s Adamem a Evou?

I tento příběh je pravdivý. Je ale pravdivý jinak, než aby se dalo přesně určit, kdy a kde se odehrál a kde ten ztracený ráj je. Podle Bible by to mělo být někde mezi řekami Eufrat a Tigris. Problém je v tom, že těmi místy mnohokrát projížděly karavany a mnohokrát procházeli lidé a doposud tam anděla s plamenným mečem, který by střežil vstup do ráje, nikdo nespatriil. Jak je to tedy s tou pravdivostí?

Rabínští učenci říkají, že učebnice dějepisu umí odpovědět na otázku „Kdy se to stalo?“, učebnice přírodopisu pak na otázku „Jak se to stalo?“ a Bible na otázku „Jak mám správně žít?“ Myslím, že rabínští učenci se trefili velmi přesně. Když totiž čtou Židé Bibli, neptají se ani „kdy“ a ani „jak“, ale ptají se, jaký ten příběh má smysl, co mně chce říct, co si z něj mám odnést a jak ovlivní můj život. Je jim vcelku jedno, zda lze nebo nelze příběh zasadit do určitého místa a času. Někdy je v Bibli dokonce jedna událost popisovaná dvakrát a oba příběhy si protiřečí! Tak třeba hned v první kapitole první knihy jsou šestý den stvořena zvířata a hned potom člověk jako muž a žena. Ale ve druhé kapitole je znovu z hlíny vytvořen nejprve Adam. Teprve pak Bůh z hlíny vytvoří zvířata a přivede je za Adamem, aby viděl, jaká jim dá jména, a úplně na závěr je stvořena žena, navíc ještě z Adamova

Chceš přemýšlet dál?

- Jaké jsou tvé nejoblíbenější pohádky? Vyber si jednu a prozkoumej ji. S čím by v ní nebyl žádný vědec spokojený, protože tak to na světě nefunguje? Je přesto na ní něco pravdivého? Co?
- Požádej o pomoc někoho dospělého, přečtete si nějaký biblický příběh a prozkoumejte, co je v něm pro vás důležité.
- Přečti si první dvě kapitoly knihy Genesis, která je úplně na začátku Bible, a hledej odpověď na následující otázky:
  - Když se v Bibli píše, jak had svedl Evu, aby jedla zakázané ovoce, znamená to, že si máme dávat pozor na hady? Nebo něco jiného?
  - Když Bůh přiváděl k Adamovi a k Evě zvířata, aby jim dali jméno, znamená to, že my lidé máme dávat zvířatům jména? Nebo to může znamenat ještě něco jiného?
- Přečti si ještě jednou první odstavec a vypiš do sloupečku deset slov, kterými pan Vácha popsal, jak se vyvíjel na naší planetě život a lidé. Potom si znovu přečti v první kapitole knihy Genesis věty, v nichž se popisuje, jak Bůh stvořil svět. Vypiš do sloupečku také deset slov. Oba sloupečky porovnej. Jsou slova stejná, podobná, nebo se od sebe liší? Jestliže ano, je to příklad toho, že věda používá jinou řeč než Bible?

Mgr. et Mgr. Marek Orko Vácha, Ph. D.
(*1966)

Jsem katolický kněz, teolog, přírodovědec, pedagog a spisovatel. Pracuji v Ústavu etiky na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy, kde s mediky přemýšlím o dobrém jednání lékaře a správných rozhodnutích lékařské vědy. Ve skautu mi říkali „Orko“ – to znamená „Orlí oko“.

Chceš přemýšlet dál?

- Jaké jsou tvé nejoblíbenější pohádky? Vyber si jednu a prozkoumej ji. S čím by v ní nebyl žádný vědec spokojený, protože tak to na světě nefunguje? Je přesto na ní něco pravdivého? Co?
- Požádej o pomoc někoho dospělého, přečtete si nějaký biblický příběh a prozkoumejte, co je v něm pro vás důležité.
- Přečti si první dvě kapitoly knihy Genesis, která je úplně na začátku Bible, a hledej odpověď na následující otázky:
  - Když se v Bibli píše, jak had svedl Evu, aby jedla zakázané ovoce, znamená to, že si máme dávat pozor na hady? Nebo něco jiného?
  - Když Bůh přiváděl k Adamovi a k Evě zvířata, aby jim dali jméno, znamená to, že my lidé máme dávat zvířatům jména? Nebo to může znamenat ještě něco jiného?
- Přečti si ještě jednou první odstavec a vypiš do sloupečku deset slov, kterými pan Vácha popsal, jak se vyvíjel na naší planetě život a lidé. Potom si znovu přečti v první kapitole knihy Genesis věty, v nichž se popisuje, jak Bůh stvořil svět. Vypiš do sloupečku také deset slov. Oba sloupečky porovnej. Jsou slova stejná, podobná, nebo se od sebe liší? Jestliže ano, je to příklad toho, že věda používá jinou řeč než Bible?

Mgr. et Mgr. Marek Orko Vácha, Ph. D.
(*1966)

Jsem katolický kněz, teolog, přírodovědec, pedagog a spisovatel. Pracuji v Ústavu etiky na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy, kde s mediky přemýšlím o dobrém jednání lékaře a správných rozhodnutích lékařské vědy. Ve skautu mi říkali „Orko“ – to znamená „Orlí oko“.

Jaké je to umřít?

Natálie, 11 let

Milá Natálko, přiznávám se, že jsem v první chvíli chtěla na tvoji otázku odpovědět velmi stručně: „Jak to mohu vědět? Vždyť jsem ještě neumřela a nikdo z mých známých, kteří už umřeli, se nevrátil.“ Pak jsem si ale uvědomila, že zas tak úplně bez informací nejsme. Rozhodně o tom víme mnohem víc, než věděli lidé žijící v době starozákonní, to znamená před příchodem Ježíše na tento svět. On je totiž jediný, kdo nám k tomu může něco říct, protože smrt osobně zažil a dokonce ji přemohl. Ale vezměme to hezky po pořádku.

Zdánlivá smrt v přírodě

Většina lidí kolem nás pokládá smrt za definitivní konec života, a proto se jí děsí. Nechtějí o ní ani slyšet, natož, aby se na ni sami zeptali, jako jsi to udělala ty. Vycházejí z každodenních zkušeností s přírodou. Rostlinka vyroste, vykvete a zahyne. Zvířátko se vylíhne nebo narodí, nějaký čas žije, pak zemře a není. Stejně tak si představují smrt člověka. Ale tomu, kdo si všímá dění kolem sebe a víc o tom přemýšlí, nemůže uniknout, že konec, který mnohdy vypadal jako smrt, ve skutečnosti žádný konec není. Je to jen cosi přechodného, něco, po čem zase nastane nový začátek, nový život. Znáš to dobře i ty, jen sis to možná dosud neuvědomi-

la. Každé jaro se zazelená tráva, rozkvetou květiny a stromy. Pak na nich uzraje ovoce, na podzim se zbarví a opadají jejich listy, takže ovocné stromy v zimě vypadají jako mrtvé. Země je zmrzlá, pokrytá sněhem. Vypadá to jako konec, jako jabluňčina smrt. Přesto nad ní nikdo z nás nepláče, protože víme, že to není smrt opravdová. Na jaře se znovu zazelená a život jde dál. Časem sice zestárne a příští jaro už možná nevykvete, avšak z jejích semínek vyrostou nové jabloně. S lidmi je to velmi podobné, ovšem je tu jeden velký a naprosto zásadní rozdíl.

Původ, důvod a cíl naší existence

Zatímco jabluňku Bůh stvořil proto, aby nám dávala jablka plná vitamínů, lidi si stvořil sám pro sebe, aby je mohl po celou věčnost v nebi milovat! Ne pouze chvílku, ne padesát nebo sto let, ale celou věčnost. Tak moc jsi pro Boha důležitá! Na to nikdy nezapomeň. V Bibli se dokonce můžeš dočíst, že Bůh po tobě a po každém člověku toužil ještě dřív, než stvořil svět, a miloval nás dávno předtím, než jsme se našim rodičům narodili. A můžeme se stoprocentně spolehnout na to, že milovat nás nikdy nepřestane, protože „je věrný, i když my jsme nevěrní“ – to jsem si nevymyslela, to mám taky z Bible. V ní se můžeš dokonce dočíst i to, jak ten společný věčný život v Božím království popisuje sám Bůh. Nebudeme jeho chudými poddanými, služebníky nebo otroky, ale jsme předurčení k tomu, abychom žili „s Ním a v Něm“, tedy spojeni

s Bohem Otcem tak naplno, jako s Ním žije Ježíš a Duch svatý. To vůbec není snadné pochopit, protože se jedná o tajemství tak ohromné, že to náš mozek prostě nebere. Na to totiž nestačí ani mozky dospělých, dokonce ani mozek papežův! K tomu je zapotřebí víra.

Přestože už teď můžeš Boha něžně oslovovat „Otče“ nebo i „Tatínku“, na plný život „s Ním a v NĚm“ se nejdřív musíš připravit. Hned si povíme jak. Možná budeš překvapená, že první fázi přípravy už máš zdárně za sebou a teď prožíváš druhou.

Dvěma branami ze tmy přes světlo do Světa

Nevím, jestli jsi někdy přes začouzené sklíčko pozorovala částečné nebo úplné zatmění slunce, ale určitě v létě používáš sluneční brýle, možná i s UV filtrem, aby sis chránila oči. Přímý delší pohled do sluníčka by ti mohl poškodit oční sítnici a mohla bys i oslepnout, protože lidské oko není takové záři přizpůsobeno a nesnese ji. Podobně tak žádné lidské oko není schopno, byť jen zlomeček vteřiny, pohlédnout na živého Boha. Proto Boha Otce nikdo z lidí nikdy neviděl. Z Bible víme, že Mojžíš s Bohem u hořícího keře osobně mluvil, avšak se zakrytou tváří, protože se bál na něho pohledět. Z Bible však také víme, že dnes už v nebi na Boha hledí a žádný problém s tím nemá. Musel si na to ale počkat, tak jako si na to musíme počkat my.